

Cuprins

CAPITOLUL I. IZVOARELE DREPTULUI MUNCII.....	5
1. Noțiunea de izvor de drept.....	5
2. Izvoare comune cu ale celorlalte ramuri de drept.....	5
a) Constituția României	5
3. Izvoare specifice dreptului muncii.....	6
a) Contractul colectiv de muncă	6
b) Regulamentul de organizare și funcționare	6
c) Contractul individual de muncă.....	7
d) Regulamentul intern	7
e) Statutele profesionale	8
4. Izvoare normative externe (internaționale și europene)	9
4.1. Convențiile Organizației Internaționale a Muncii.....	9
4.2. Dreptul european al muncii	10
4.2.1. Reglementări ale Consiliului Europei.....	11
A) Carta Socială Europeană (revizuită)	11
B) Convenția Europeană a Drepturilor Omului	12
C) Codul European de Securitate Socială.....	12
D) Convenția Europeană de securitate socială	13
4.2.2. Reglementări de sorginte europeană	13
A) Tratatetele	13
B) Regulamentele	13
C) Directivele	14
D) Deciziile.....	14
E) Recomandările și avizele	14
4.3. Jurisprudența.....	14
CAPITOLUL II. TIPURI DE CONTRACTE INDIVIDUALE DE MUNCĂ DUPĂ NATURA MUNCII.....	16
Secțiunea I. Contractul individual de muncă la domiciliu.....	16
1.1. Reglementare internațională	16
1.2. Sediul materiei	17
1.3. Reglementare internă. Conținutul și trăsăturile contractului de muncă la domiciliu.....	17
a) Aspecte legate de locul muncii în cazul salariatului la domiciliu.....	17
b) Controlul activității salariatului la domiciliu.....	18
c) Monitorizarea timpului de lucru și a programului de lucru al salariatului la domiciliu	19
d) Elementele caracteristice ale contractului individual de muncă la domiciliu.....	20
e) Principiul egalității de tratament.....	21
1.4. Contractul de muncă la domiciliu în alte state.....	21
Secțiunea a II-a. Contractul individual de muncă privind telemunca	22

2.1. Sediul materiei	22
2.2. Reglementare internă. Conținutul și trăsăturile contractului de telemuncă	22
a) Telemunca – Concept și definiție.....	22
b) „Locul” muncii în contractul individual de telemuncă.....	23
c) Natura „voluntară” a telemuncii materializată în acordul de voință al părților.....	24
d) Sănătatea și securitatea în muncă a telesalariaților.....	25
e) Organizarea timpului și programului de lucru de către telesalariați	27
f) Drepturile și obligațiile părților în contractul de telemuncă	28
g) Elemente obligatorii din conținutul contractului individual de telemuncă.....	30
2.3. Telemunca în dreptul comparat.....	31
CAPITOLUL III. TIPURI DE CONTRACTE INDIVIDUALE DE MUNCĂ ÎN RAPORT DE DURATA ACESTORA.....	32
Secțiunea I. Contractul de muncă pe durată nedeterminată. Regula în materia relațiilor de muncă.....	32
1.1. Concept.....	32
1.2. Forma și înregistrarea contractului de muncă pe durată nedeterminată	32
1.3. Elemente specifice ale contractului individual de muncă.....	34
A) Părțile contractului individual de muncă.....	34
B) Contract sinalagmatic (bilateral).....	38
C) Caracterul oneros al contractului individual de muncă.....	39
D) Caracter intuitu personae.....	39
E) Caracter consensual	40
F) Contract cu prestații succesive	40
G) Contractul individual de muncă presupune un raport de subordonare	41
1.4. Diferența dintre contractul individual de muncă și contractul civil.....	41
Secțiunea a II-a. Contractul de muncă pe durată determinată	42
2.1. Reglementare europeană.....	42
A) Câteva obiective ale Directivei 1999/70/CE privind munca pe durată determinată	43
B) Principiul nediscriminării	43
C) Condiții de utilizare a contractelor de muncă pe durată determinată și măsurile de prevenire a abuzurilor.....	45
D) Obligația de informare și consultare a lucrătorilor cu contract pe durată determinată. Șanse de încadrare în muncă și acces la oportunități de formare și calificare profesională.....	45
2.2. Reglementarea contractului de muncă pe durată determinată în dreptul intern.....	46
A) Cazurile în care se pot încheia contractele de muncă pe durată determinată	47
B) Durata contractului individual de muncă pe durată determinată	51
C) Principiul egalității de tratament.....	53

D) Forma scrisă ad validitatem a contractului de muncă pe durată determinată	53
2.3. Implicațiile contractului de muncă pe durată determinată din perspectiva părților	54
A) Câteva avantaje ale contractului de muncă pe durată determinată din perspectiva angajatorilor.....	55
B) Câteva dezavantaje ale contractului de muncă pe durată determinată din perspectiva salariaților	56
2.4. Contractul de muncă pe durată determinată în alte sisteme de drept.....	56
CAPITOLUL IV. TIPURI DE CONTRACTE DE MUNCĂ ÎN CONFORMITATE CU TIMPUL DE MUNCĂ.....	58
Secțiunea I. Contractul individual de muncă standard/full-time	58
Secțiunea a II-a. Contractul individual de muncă part-time	59
2.1. Standarde internaționale în materia muncii part-time. Convenția Organizației Internaționale a Muncii (OIM) nr. 175/1994 privind munca cu timp parțial.....	59
2.2 Standarde europene în materia muncii part-time. Directiva 97/81/CE referitoare la Acordul-cadru cu privire la munca bazată pe fracțiune de normă.....	60
A) Principiile și obiectivele Directivei 97/81/CE referitoare la Acordul-cadru cu privire la munca bazată pe fracțiune de normă	60
B) Noțiunea de „motive obiective”.....	61
C) Domeniul de aplicare.....	61
D) Măsuri de facilitare a muncii cu fracțiune de normă	61
2.3. Regimul juridic al contractului de muncă cu fracțiune de normă în dreptul intern.....	62
A) Concepte.....	62
B) Conținutul contractului de muncă cu fracțiune de normă.....	63
C) Drepturile salariatului cu fracțiune de normă	64
2.4. Contractul de muncă cu fracțiune de normă în alte sisteme de drept	67
A) Belgia.....	67
B) Suedia	68
CAPITOLUL V. RELAȚIA DE MUNCĂ TRIUNGHIULARĂ. CONTRACTUL PRIN AGENT DE MUNCĂ TEMPORARĂ	69
1. Reglementare europeană.....	69
1.2. Obiectivele Directivei.....	69
1.3. Domeniul de aplicare.....	70
1.4. Egalitate de tratament între lucrătorii „temporari” și cei „permanenți”	70
1.5. Accesul la locuri de muncă, beneficii colective și la formare profesională	71
1.6. Securitatea și sănătatea lucrătorilor temporari.....	71
2. Reglementare internă.....	71
A) Munca prin agent de muncă temporară în concepția legiuitorului intern.....	71

B) Instituția agentului de muncă temporară.....	72
C) Salariatul temporar – parte a naturii triunghiulare a mecanismului contractual	72
D) Contractul de muncă temporară.....	73
E) Aspecte particulare legate de salarizarea lucrătorului temporar	74
F) Contractul de punere la dispoziție.....	75
G) Utilizatorul.....	76
3. Munca prin agent de muncă temporară în dreptul comparat	77
CAPITOLUL VI MODALITĂȚI FLEXIBILE DE ANGAJARE INEXISTENTE ÎN DREPTUL ROMÂNESC	78
Secțiunea I. Job sharing	78
1.1. Aspecte de natură conceptuală.....	78
1.2. Răspândirea conceptului de „job sharing” în alte state.....	80
1.3. Modelul „job sharing” – între utilitate și precaritate	80
A) Avantaje din perspectiva salariaților.....	81
B) Câteva avantaje din perspectiva angajatorilor	82
1.4. Câteva concluzii privind modelul „job sharing”.....	83
Secțiunea a II-a. On call work	84
2.1. Câteva elemente caracteristice ale contractului on call (la solicitare)	84
2.2. Utilitatea în planul piețelor muncii. Dezavantaje din perspectiva lucrătorilor	85
2.3. Scurte concluzii	89
Secțiunea a III-a. Employee sharing.....	90
3.1. Conceptul de „employee sharing”	90
3.2. Elementele specifice ale relației de muncă bazate pe sistemul „employee sharing”.....	91
Secțiunea a IV-a. Interim-management	92
4.1. Aspecte introductive	92
4.2. Trăsăturile principale ale interim-management	93
4.3. Interim-management – formă de muncă între utilitate și precaritate	94
4.4. Scurte concluzii	95
Secțiunea a V-a. Crowd employment.....	96
5.1. Concept.....	96
5.2. Câteva caracteristici asociate conceptului de „ <i>crowd employment</i> ”	97
5.3. Avantajele sistemului crowd employment	98
5.4. Câteva aspecte negative asociate sistemului crowd employment.....	98
A) Sub aspectul remunerațiilor	98
B) Sub aspectul securității și sănătății în muncă.....	100
C) Precaritate sub aspectul insecurității și instabilității	101
CAPITOLUL VII. CONȚINUTUL CONTRACTULUI DE MUNCĂ	102
Secțiunea I. Structura contractului individual de muncă	102
Secțiunea a II-a. Drepturile și obligațiile părților în contractul de muncă.....	103
2.1. Principalele drepturi ale salariatului în contractul de muncă.....	103

2.2. Principalele îndatoriri ale salariatului în contractul de muncă.....	107
2.3. Principalele drepturi ale angajatorului.....	108
2.4. Principalele îndatoriri ale angajatorului.....	110
Secțiunea a III-a. Clauze esențiale și specifice în contractul de muncă.....	111
3.1. Clauzele esențiale (obligatorii).....	111
A) Informarea salariatului cu privire la elementele esențiale care urmează să fie incluse în contractul de muncă	111
B) Conținutul obligației de informare.....	111
3.2. Clauze <i>specifice</i> sau <i>facultative</i> în contractul de muncă.....	113
3.2.1. Clauza cu privire la formarea profesională.....	113
3.2.2. Clauza de neconcurență	115
A) Aspecte conceptuale	115
B) Regimul juridic intern al clauzei de neconcurență. Câteva referiri la dreptul comparat	116
C) Clauza de neconcurență are caracter consensual. Este ea însăși un contract	120
D) Câteva concluzii privind clauza de neconcurență.....	121
3.2.3. Clauza de mobilitate	122
3.2.4. Clauza de confidențialitate	123
CAPITOLUL VIII. DISCIPLINA MUNCII	124
1. Noțiunea de „ <i>disciplina muncii</i> ” în dreptul intern	124
2. Răspunderea disciplinară este „de natura” dreptului muncii	124
3. Cumulul răspunderii disciplinare cu alte forme de răspundere	125
3.1. Cumulul răspunderii disciplinare cu răspunderea patrimonială.....	125
A) Regimul juridic privind răspunderea patrimonială a salariatului	126
3.2. Cumulul răspunderii disciplinare cu răspunderea penală	127
3.3. Cumulul răspunderii disciplinare cu răspunderea contravențională	127
4. Noțiunea de „abateri disciplinare”	128
5. Sancțiunile disciplinare potrivit Codului muncii	131
A) Avertismentul scris	132
B) Retrogradarea din funcție, cu acordarea salariului corespunzător funcției în care s-a dispus retrogradarea, pentru o durată ce nu poate depăși 60 de zile	133
C) Reducerea salariului de bază pe o durată de 1-3 luni cu 5-10%	134
D) Reducerea salariului de bază și, după caz, a indemnizației de conducere pe o perioadă de 1-3 luni cu 5-10%.....	134
E) Desfacerea disciplinară a contractului individual de muncă.....	134
6. Criterii de individualizare a sancțiunii disciplinare	136
7. Procedura disciplinară prealabilă.....	137
7.1. Caracterul obligatoriu al procedurii de cercetare disciplinară prealabilă	137
7.2. Necesitatea reglementării detaliate de către angajator a procedurii disciplinare.....	137
7.3. Caracterul specific al abaterilor disciplinare	137

7.4. Situații exceptate de la obligativitatea parcurgerii procedurii de cercetare disciplinară prealabilă	138
7.5. Etapele cercetării disciplinare prealabile	138
A) Etapa prealabilă convocării salariatului. Constatarea abaterii disciplinare săvârșite de către salariat și a condițiilor privind răspunderea disciplinară	138
a) Fapta săvârșită să îndeplinească elementele unei „abateri disciplinare”	139
b) Fapta a fost săvârșită de către cel care are calitatea de „salariat”	139
c) Oportunitatea aplicării unei sancțiuni disciplinare	139
B) Etapa audierii salariatului. Efectuarea cercetării prealabile.....	140
C) Etapa ulterioară audierii salariatului	143
CAPITOLUL IX. TIMPUL DE MUNCĂ ȘI TIMPUL DE ODIHNĂ	147
1. Directiva europeană 2003/88/CE privind anumite aspecte ale organizării timpului de muncă	147
2. Regimul juridic intern privind durata timpului de muncă în raport cu prevederile Directivei 2003/88/CE	147
2.1. Durata normală a timpului de lucru	147
2.2. Durata maximă legală zilnică și săptămânală a timpului de lucru.....	149
2.3. Munca suplimentară	150
2.4. Compensarea orelor suplimentare	151
2.5. Formarea profesională după orele de program intră în apanajul juridic al orelor suplimentare	151
2.6. Munca de noapte.....	152
2.6.1. Obligațiile angajatorului în cazul utilizării muncii de noapte.....	153
2.7. Programul de lucru	153
2.8. Forme specifice de organizare a timpului de muncă	154
3. Câteva aspecte legate de cumulul de funcții în lumina Hotărârii CJUE în cauza C-585/19, Academia de Studii Economice București.....	155
3.1. Cu privire la întrebările preliminare adresate Curții de Justiție a Uniunii Europene.....	156
3.2. Considerentele Curții de Justiție a Uniunii Europene cu privire la întrebările preliminare	157
3.3. Interpretarea Hotărârii CJUE în cauza C-585/19 în lumina reglementărilor interne	157
3.4. Cumulul de funcții la același angajator.....	158
3.5. Cumulul de funcții la angajatori diferiți	160
3.6. Scurte concluzii	161
CAPITOLUL X. MODIFICAREA ȘI SUSPENDAREA CONTRACTULUI DE MUNCĂ.....	162
1. Modificarea contractului individual de muncă prin acordul părților.....	162
1.2. Modificarea unilaterală a contractului de muncă.....	162
1.2.1. Instituția delegării	163

1.2.2. Instituția detașării.....	164
a) Drepturile cuvenite salariatului detașat	164
b) Efectele juridice ale instituției detașării	165
c) Răspunderea în cazul nerespectării obligațiilor față de salariatul detașat	165
2. Suspendarea contractului individual de muncă	165
2.1. Modalități de suspendare a contractului de muncă	166
2.1.1. Suspendarea de drept (art. 50)	166
2.1.2. Suspendarea din inițiativa salariatului	168
2.1.3. Suspendarea din inițiativa angajatorului.....	169
2.1.4. Suspendarea contractului individual de muncă prin acordul părților	170
2.2. Câteva principii juridice aplicabile instituției suspendării.....	171
CAPITOLUL XI. ÎNCETAREA CONTRACTULUI INDIVIDUAL DE MUNCĂ.	
CONCEDIEREA ȘI DEMISIA	172
Secțiunea I. Încetarea de drept a contractului de muncă.....	172
1.1. Cazurile de încetare de drept prevăzute de art. 56 C. mun.	172
1.2. Obligația angajatorului de a emite o decizie de constatare a încetării de drept.....	177
Secțiunea a II-a. Încetarea contractului de muncă prin acordul părților	178
Secțiunea a III-a. Încetarea contractului de muncă prin concediere (inițiativa angajatorului).....	179
3.1. Concedierea pentru motive care țin de persoana salariatului.....	180
3.1.1. Concedierea disciplinară.....	181
a) Noțiune	181
b) Condiții de fond pentru concedierea disciplinară.....	181
c) Câteva exemple de abateri disciplinare din practica judecătorească	182
3.1.2. Concedierea salariatului arestat preventiv	184
3.1.3. Concedierea pentru inaptitudine fizică și/sau psihică.....	185
3.1.4. Concedierea pentru necorespondere profesională	187
3.2. Concedierea pentru motive care nu țin de persoana salariatului.....	189
3.2.1. Concedierea individuală	189
A) Câteva aspecte de natură procedurală privind concedierea individuală pentru motive care nu țin de salariat	189
3.2.2. Concedierea colectivă.....	191
A) Noțiune	191
B) Informarea, consultarea salariaților și procedura concedierilor colective.....	192
Secțiunea a IV-a. Încetarea contractului individual de muncă prin demisie	194
4.1. Noțiunea și natura juridică a demisiei	194
4.2. Regimul juridic al preavizului în cazul demisiei. Demisia fără preaviz	195
4.3. Efectele juridice ale demisiei.....	195
4.4. Demisia în contextul protecției salariaților.....	196

CAPITOLUL XII. DISCRIMINAREA ÎN MUNCĂ	197
1. Sediul materiei. Reglementări relevante în domeniul discriminării în relațiile de muncă.....	197
2. Conceptul de discriminare în lumina reglementărilor interne	198
2.1. O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare	198
2.2. Legea nr. 202/2002 privind interzicerea discriminării dintre femei și bărbați în relațiile de muncă	199
2.3. Categoriile de discriminare în acord cu prevederile din Codul muncii	202
a) Discriminarea directă.....	202
b) Discriminarea indirectă	202
c) Discriminarea prin asociere	203
d) Hărțuire.....	203
e) Ordinul sau instigarea de a discrimina.....	204
f) Victimizarea	204
2.4. Sesizări și acțiuni privind discriminarea.....	205
2.5. Regimul juridic sancționator privind discriminarea	205
 CAPITOLUL XIII. RAPORTURILE COLECTIVE DE MUNCĂ ȘI JURISDICȚIA MUNCII.....	 207
1. Sindicatul sau Organizația Sindicală	207
a) Definiția Sindicatului.....	207
b) Principiul autonomiei sindicale	208
c) Drepturile și obligațiile sindicatelor	209
d) Protecția liderilor sindicali	210
e) Constituirea sindicatelor	210
f) Acțiuni în justiție.....	211
2. Patronatul.....	211
a) Noțiune și reglementare.....	211
b) Principalele drepturi și atribuții ale organizațiilor patronale	212
c) Condiții de reprezentativitate.....	212
3. Negocierea colectivă.....	213
a) Noțiune și importanță	213
b) Obligația negocierii colective.....	213
c) Obiectul negocierii colective	214
d) Modalități de negociere colectivă și nivele de negociere	214
3.1. Negocierea colectivă la nivel de unitate	214
3.2. Negocierea colectivă la nivel de grup de unități.....	215
3.3. Negocierea la nivel de sector de negociere colectivă	216
a) Sediul materiei.....	216
b) Participanții la negocierea la nivel de sector de negociere colectivă	216
c) Condiții privind reprezentativitatea	217
3.4. Negocierea la nivel național	217
3.5. Procedura negocierii colective.....	217
3.6. Etapele negocierii colective sunt următoarele:	218

4. Contractul colectiv de muncă	220
4.1. Definiție	220
4.2. Încheierea contractului colectiv	220
4.3. Forma contractului colectiv de muncă.....	221
4.4. Durata contractului colectiv de muncă	221
4.5. Înregistrarea contractului colectiv	222
4.6. Conținutul contractului colectiv	223
4.7. Aria de aplicare a contractelor colective de muncă	225
4.8. Încetarea contractului colectiv de muncă.....	226
5. Conflictul colectiv de muncă și greva	226
5.1. Definiție	226
5.2. Situații în care se poate declanșa conflictul colectiv de muncă	227
5.3. Situații în care nu se poate declanșa conflictul colectiv de muncă	228
5.4. Soluționarea conflictelor colective	228
5.4.1. Aducerea la cunoștința angajatorului a cerințelor salariaților.....	228
5.4.2. Obligația de informare/inregistrare prealabilă a conflictului colectiv de muncă	229
5.5. Modalități de soluționare a conflictelor colective de muncă: concilierea, medierea și arbitrajul.....	229
5.5.1. Concilierea	229
5.5.2. Medierea și arbitrajul	230
6. Greva	230
6.1. Definiție	230
6.2. Sediul materiei	231
6.3. Categoriile de grevă.....	231
6.4. Categoriile de sancțiuni	231
6.5. Condiții de declanșare a grevei	232
6.6. Modalități de încetare a grevei	233
7. Jurisdicția muncii.....	234
7.1. Definiție	234
7.2. Părți.....	234
7.3. Soluționarea amiabilă a conflictelor individuale de muncă	235
7.4. Soluționarea conflictelor de muncă de către instanța de judecată. Termenele de sesizare a instanței de judecată.....	235
7.5. Competența și compunerea instanței	236
7.6. Reguli de procedură.....	237

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.....	239
-----------------------------	-----